

Szkolny program profilaktyki

*„Każdy młody człowiek ma prawo do życia w środowisku wolnym od nałogów,
a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić”*

Podstawa prawna

- ❖ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.– art. 72
- ❖ Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. – art.3; 19; 33
- ❖ Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r.
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r. Nr 4, poz. 17)
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z dnia 19 czerwca 2001 r. Nr 61, poz. 624, ze zmianami)
- ❖ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 1999 r. Nr 67, poz. 756, ze zmianami)
- ❖ Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- ❖ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ❖ Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- ❖ Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV
- ❖ Statut I Liceum Ogólnokształcącego
- ❖ Program Wychowawczy I Liceum Ogólnokształcącego
- ❖ Regulaminy szkolne

I. Założenia ogólne

Profilaktykę rozumie się jako proces wspierający rozwój uczniów – ich zdrowie psychofizyczne jak również pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu doświadczeń życiowych. Profilaktyka to także zdobywanie wiedzy o zagrożeniach oraz nabywanie umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

II. Cele nadrzędne niniejszego programu

1. Kształtowanie i wzmacnianie postaw społecznych zgodnych z uniwersalnymi, akceptowanymi społecznie wartościami, normami i zasadami.
2. Eliminowanie i uświadamianie czynników ryzyka stymulujących pożądane zachowania osobnicze i społeczne.
3. Wzmacnianie mocnych stron osobowego rozwoju.

III. Zasoby

1. Podstawy prawne.
2. Baza szkoły
Szkoła dysponuje dobrą bazą lokalową, zapleczem do uprawiania sportu, sprzętem komputerowym. Braki w zasobach to mała ilość osób przeszkolonych w prowadzeniu działań profilaktyczno-wychowawczych, niskie i niewystarczające poparcie samorządu lokalnego dla działań profilaktycznych (szkolenia, fundusze).

IV. Psychospołeczna diagnoza środowiska szkolnego

Ocena zagrożeń i sytuacji ryzykownych oraz występujących problemów jest określana na podstawie: badań ankietowych przeprowadzanych wśród uczniów, analiz dokumentacji szkolnej (np. frekwencji i ocen), wywiadów i rozmów z rodzicami, informacji uzyskiwanych ze środowiska lokalnego, policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, kuratorów sądowych i innych instytucji współpracujących ze szkołą.

V. Zachowania i obszary ryzykowne na podstawie w/w diagnozy środowiska szkolnego

1. wagary i niska frekwencja,
2. brak motywacji do nauki i niskie potrzeby edukacyjne,
3. ubóstwo materialne coraz większej liczby rodzin na skutek bezrobocia (brak podręczników, środków finansowych na zajęcia ogólnorozwojowe, sport, wycieczki czy imprezy masowe),
4. patologia rodzin, a szczególnie rozpad rodzin i alkoholizm,
5. obniżająca się kultura języka i kultura zachowania,
6. przemoc słowna, a także fizyczna (o słabym natężeniu występowania) palenie papierosów czy e-papierosów
7. spopularyzowanie wśród młodzieży przekonania, że na każdej imprezie rozrywkowej musi być napój alkoholowy,
8. łatwość w zdobywaniu środków odurzających i substancji narkotycznych
9. uzależnienie od komputera i telewizji,
10. ryzykowne zachowania seksualne.

VI. Kierunki oddziaływań profilaktycznych i formy ich realizacji

Szkolny program profilaktyki uwzględni: ocenę sposobu realizacji zadań szkoły wynikających z przepisów prawnych, przepisów szkoły i programu wychowawczego (podmiotowość ucznia, prawa ucznia, godność i poszanowanie całej społeczności szkolnej) oraz obejmuje działania szkoły w kierunkach wskazanych w wyniku dokonanej diagnozy.

1. Pełna diagnoza pedagogiczna obejmuje:
 - a. poznanie sytuacji rodzinnej ucznia,
 - b. poznanie możliwości intelektualnych, osiągnięć i zdolności ucznia,
 - c. diagnozę sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w klasie,
 - d. badanie struktury grupy (socjogram, techniki projekcyjne),
 - e. badanie postaw młodzieży wobec środków uzależniających,
 - f. badanie poziomu agresji i poczucia bezpieczeństwa w szkole,
 - g. postawy uczniów wobec nauczycieli.
2. Integracja środowiska rówieśniczego w klasie i w szkole:
 - a. organizowanie zajęć, zabaw, wycieczek integracyjnych,
 - b. organizowanie imprez i spotkań „starsi młodszym” (np. spotkania integrujące uczniów klas pierwszych),
 - c. ustalanie i respektowanie norm i zasad obowiązujących w klasie i szkole,
 - d. organizowanie zespołu klasowego (samorząd uczniowski, pomoc koleżeńska i inne),
 - e. rozwijanie tradycji i zwyczajów szkolnych i klasowych,
 - f. wspólne planowanie i organizowanie imprez klasowych,
 - g. kształtowanie systemu wartości poprzez czerpanie z wzorców osobowych – prezentacja na forum szkoły uczniów odnoszących sukcesy w różnych dziedzinach: sportu, kultury, nauki itp.
3. Rozwijanie osobowości ucznia i doskonalenie jego umiejętności interpersonalnych. W pracy nad osobowością wychowanka należy wykorzystać następujące bloki tematyczne:
 - a. samopoznanie, właściwe postrzeganie siebie, rozwijanie poczucia własnej wartości, poznanie swoich mocnych stron,
 - b. rozpoznawanie i rozumienie uczuć i emocji, radzenie sobie ze stresem,
 - c. trening umiejętności społecznych:
 - budowanie zaufania,
 - doskonalenie komunikacji,
 - współpraca i współdziałanie w grupie,
 - radzenie sobie w sytuacjach trudnych,
 - ćwiczenie zachowań asertywnych,
 - rozwiązywanie problemów.

4. Profilaktyka uzależnień:
 - a. oparcie pracy na diagnozie zagrożeń i patologii szkolnych,
 - b. prowadzenie zajęć informacyjno-edukacyjnych o skutkach i mechanizmach uzależnienia (szkodliwość palenia papierosów, skutki spożywania alkoholu, zażywanie leków i narkotyków) w ramach lekcji wychowawczych, ścieżki pro zdrowotnej, wychowania do życia w rodzinie, innych zajęć w zależności od potrzeb,
 - c. wykorzystanie programów profilaktycznych ,
 - d. wykorzystanie do zajęć filmów o tematyce profilaktycznej,
 - e. organizowanie imprez profilaktycznych – przedstawień, konkursów, akcji, kampanii, happeningów, spotkań z policjantami organizowanymi dla młodzieży, rodziców i nauczycieli,
 - f. wizyty w szkole specjalisty do spraw narkotyków i środków odurzających,
 - g. udział młodzieży w organizowanych szkoleniach „Liderów zdrowia”,
 - h. zachęcanie uczniów do własnych inicjatyw profilaktycznych,
 - i. udzielanie pomocy osobom potrzebującym - wolontariat.

5. Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym.
Profilaktyka agresji wymaga wielopoziomowego oddziaływania. Powinno ono obejmować następujące obszary:
 - a. realizację następujących zagadnień tematycznych:
 - edukacja na temat zjawisk przemocy i agresji – przyczyn, mechanizmów, skutków i sposobów przeciwdziałania,
 - sposoby wyrażania i radzenia sobie z emocjami negatywnymi,
 - trenowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - b. tworzenie szkolnego systemu wsparcia i pomocy – eliminowanie przemocy fizycznej, psychicznej i cyberprzemocy, rozwiązywanie konfliktów, zapobieganie aktom wandalizmu,
 - c. współpracę z policją, Strażą Miejską i sądem polegającą na:
 - organizowaniu działań prewencyjnych na terenie szkoły (pogadanki, spotkania z klasami, monitorowanie szkoły),
 - interwencje na terenie szkoły likwidujące przejawy agresji i przestępczości,
 - d. współpracę z rodzicami w zakresie zapobiegania agresji w środowisku szkolnym.

6. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym.
Zadaniem szkoły jest tworzenie różnorodnej i atrakcyjnej oferty edukacyjnej tak, aby proces edukacyjny dał szansę sukcesu każdemu uczniowi. W celu realizacji tego zadania w szkole organizowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Do szczegółowych zadań w tej dziedzinie należy:
 - a. zapobieganie drugoroczności:
 - konsultacje w Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
 - dostosowanie wymagań do możliwości ucznia,
 - tworzenie indywidualnych programów dla uczniów, uwzględniających obniżone możliwości nauki,
 - informowanie rodziców o postępach i brakach edukacyjnych dzieci (zebrania, otwarte drzwi, dyżury nauczycielskie, wezwania do szkoły),
 - stała współpraca z rodzicami i przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń, wskazywanie metod redukujących zagrożenia, organizowanie pomocy w nauce (zajęcia wyrównawcze, kółka pozalekcyjne, pomoc koleżeńska, itp.), udział w zajęciach wspierających rozwój,
 - b. zapobieganie nieobecnościom szkolnym:
 - informowanie rodziców i opiekunów o nieobecnościach ich dzieci – kontakty telefoniczne, wezwania do szkoły,
 - zawieranie kontraktów z uczniem i rodzicem,
 - wysyłanie zawiadomień i upomnień w przypadku dużej liczby nieobecności (pod koniec każdego miesiąca przez pedagoga szkolnego, wychowawcę czy nauczyciela przedmiotu, na który uczeń nie uczęszcza),
 - indywidualna praca z młodzieżą prowadzona przez pedagoga,
 - interwencje w domu rodzinnym realizowane przez pedagoga i wychowawcę klasy,
 - współpraca z policją i sądem w zakresie wspierania rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczej nad młodzieżą.
 - c. rozpoznawanie trudności materialnych i bytowych oraz udzielanie w miarę możliwości pomocy,
 - d. współpraca z wychowawcami bursy szkolnej,
 - e. zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów, których rodzice pracują za granicą.

7. Promowanie zdrowego i twórczego stylu życia.
Promowanie zdrowego stylu życia powinno mieć różnorodne formy oddziaływań. Do najważniejszych należą:
 - a. zajęcia rozwijające świadomość własnego ciała i roli jaką odgrywa równowaga zdrowotna, działania skierowane na akceptację własnej osoby i własnego wyglądu zwrócenie uwagi na często szkodliwą rolę mediów w kształtowaniu wizerunku „modnego” człowieka (tematy realizowane na lekcjach wychowawczych, biologii, ścieżce pro zdrowotnej),
 - b. zajęcia uczące prawidłowego odżywiania się, problemy związane z anoreksją, bulimią (współpraca z pielęgniarką szkolną),
 - c. spotkania z pielęgniarką szkolną,
 - d. dostępność czasopism promujących zdrowe życie (w świetlicy i bibliotece szkolnej),
 - e. oddziaływania poprzez gazetki szkolne i klasowe,
 - f. prowadzenie zajęć i spotkań uczących różnorodnych, pozytywnych sposobów spędzania czasu wolnego i kultury życia codziennego,
 - g. konkursy o tematyce zdrowotnej.

8. Zagrożenia wynikające z coraz aktywniejszej działalności sekt.
 - a. prowadzenie zajęć informacyjno – edukacyjnych o skutkach i mechanizmach uzależnienia ludzi od sekt (zajęcia w ramach godzin wychowawczych, wychowania do życia w rodzinie, z udziałem specjalistów z policji),
 - b. zwracanie uwagi absolwentom i rodzicom na potrzebę dokładnej analizy przy dalszym wyborze szkół policealnych i uczelni wyższych (szczególnie niepublicznych).

Żaden program profilaktyki nie będzie prawidłowo realizowany, jeśli przy jego konstruowaniu nie uwzględni się dobrego przygotowania kadry pedagogicznej poprzez doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców klas. Skierowane ono musi być na poszerzenie wiedzy o takie zagadnienia jak: uzależnienia, umiejętność reagowania w przypadkach agresji i przemocy, kształcenie umiejętności dobrego porozumiewania się z uczniami.

Szkolny program profilaktyki został zaakceptowany i zatwierdzony przez:

Radę Pedagogiczną

Radę Rodziców

Samorząd Uczniowski